

BOSNA I HERCEGOVINA

Agencija za sigurnost hrane BiH



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Агенција за безбедност хране БиХ

Food Safety Agency of Bosnia and Herzegovina

**PRIJEDLOG**

Broj: 02-02-3-626-17/19.

Mostar, 29.10.2019.

Na osnovu člana 23. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17), člana 60. stav 1. tačka h) i člana 68. Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04) i člana 7. Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, donosi

**PROGRAM RADA**

**AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2020. GODINU**

**I – UVOD**

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) je samostalna upravna organizacija, autoritet za sigurnost i kvalitetu hrane, primjenu međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu. Osnovana je Odlukom o osnivanju Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/05) koju je donijelo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na osnovu odredbi člana 52. Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04).

Agencija obavlja djelatnosti i zadatke u skladu s odredbama Zakona o hrani, Zakona o genetički modificiranim organizmima („Službeni glasnik BiH“, broj 23/09), podzakonskim propisima koji uređuju sistem sigurnosti hrane, kao i zakonskim i podzakonskim propisima koji uređuju funkcioniranje organa državne uprave. Na osnovu Zakona o hrani, Agencija je nadležna za analizu rizika, iniciranje, pripremu, izradu i predlaganje propisa o hrani, dužna je prikupljati i analizirati podatke kako bi se omogućilo karakteriziranje i praćenje rizika koji imaju direktni ili indirektni uticaj na sigurnost hrane i hrane za životinje, sve poslove vezano za genetički modificiranu hranu i hranu za životinje kao i obavljati druge zadatke iz njenog djelokruga rada. Agencija je dužna doprinositi visokom nivou zaštite zdravlja ljudi, interesa potrošača, voditi računa o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i okoliša, osigurati uslove za ravnopravan položaj bh subjekata u poslovanju sa hranom, te pružati naučne savjete, naučnu i tehničku podršku zakonodavstvu i politici Bosne i Hercegovine u svim područjima koja imaju direktni ili indirektni uticaj na sigurnost hrane i hrane za životinje.

Agencija za svoj rad odgovara Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, a tijela Agencije su:



Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina

Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Мостар, Босна и Херцеговина

+ 387 36 336 950, + 387 36 336 990

www.fsa.gov.ba, E-mail: agencija@fsa.gov.ba



Upravni odbor, direktor, Savjetodavno vijeće, Naučno vijeće i naučni odbori. Na osnovu odredbi Zakona o hrani Upravni odbor Agencije: odobrava, odnosno usvaja interne i finansijske propise Agencije; usvaja Program rada i Izvještaj o radu Agencije; osigurava da radni programi Agencije budu u skladu sa propisima i politikom prioriteta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine na području sigurnosti hrane; predlaže propise za područje hrane i hrane za životinje i osigurava da Agencija obavlja svoje funkcije i izvršava svoje zadatke koji su joj dodijeljeni u skladu sa Zakonom o hrani.

U skladu s odredbama Zakona o hrani, Agencija je dužna prikupljati i analizirati podatke kako bi se funkcija procjene rizika u potpunosti primijenila, a rizici koji imaju direktni ili indirektni uticaj na sigurnost hrane i hrane za životinje sveli na minimum.

Program rada Agencije za 2020. godinu koncipiran je kao nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda s ciljem osiguranja visokog nivoa zaštite zdravlja i interesa potrošača u Bosni i Hercegovini, te omogućavanje nesmetanog funkcioniranja trgovine hranom.

Kako bi se realizirao specifični cilj Agencije (*Unaprjeđenje sistema sigurnosti hrane*), Programom rada Agencije za 2020. godinu definisani su sljedeći program i projekti:

- **Program 1. Procjena, upravljanje i komunikacija rizika porijeklom iz hrane i hrane za životinje:**
  - *Procjena rizika u oblasti sigurnosti hrane,*
  - *Koordiniranje izrade propisa usaglašenih sa legislativom Evropske unije kako bi se osigurao izvoz hrane i hrane za životinje, te zaštitili interesi potrošača i proizvođača i*
  - *Implementacija propisa iz oblasti sigurnosti hrane.*

Osim podzakonskih akata navedenih u dijelu koji se odnosi na Zbirni pregled planiranih podzakonskih akata planiranih godišnjim Programom rada, Agencija će u 2020. godini, u slučaju iskazane potrebe, raditi i na izradi podzakonskih akata, kao i preuzimanju relevantnih odredbi EU propisa u cilju usklađivanja sa standardima iz poglavљa 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika *acquis-a*. Navedena aktivnost se provodi da bi se postigla veća efikasnost provedbenih mehanizama i propisa, u cilju ispunjavanja:

- obaveza Bosne i Hercegovine proisteklih iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica sa jedne strane, i Bosne i Hercegovine sa druge strane,
- obaveza iz godišnjih izvještaja o napretku Bosne i Hercegovine i
- uslova za nesmetan izvoz prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine.

U dijelu koji se odnosi na Pregled javnih investicija planiranih godišnjim programom rada Agencije naveden je projekt „Prehrambene navike stanovništva“.



Kneza Višeslava bb, 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina  
 Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Мостар, Босна и Херцеговина  
 + 387 36 336 950, + 387 36 336 990  
[www.fsa.gov.ba](http://www.fsa.gov.ba), E-mail: [agencija@fsa.gov.ba](mailto:agencija@fsa.gov.ba)



## Analiza rizika u provođenju godišnjeg programa rada Agencije za sigurnost hrane BiH za 2020. godinu

Novi koncept sigurnosti hrane zasnovan je na tri međusobno povezane komponente analize rizika - procjena rizika, upravljanje rizikom i obavještavanje o riziku i zahtjeva multisektorski pristup i uključenost svih zainteresiranih strana (potrošači, subjekti u poslovanju s hranom, laboratorije, akademska zajednica). Za razliku od Evropske unije, gdje Evropska agencija za sigurnost hrane (EFSA) obavlja samo poslove procjene rizika, a Evropska komisija poslove upravljanja rizikom, Agencija obavlja poslove i upravljanja rizikom i procjene rizika.

Ključnu ulogu za funkcionalnost sistema imaju nadležni organi Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona i općina, koji svojom sinergijom osiguravaju kvalitetnu i pravovremenu implementaciju načela analize rizika. U tom kontekstu Agencija i njena tijela, nastoje potpuno uključiti sve strane, kako bi osigurali potpuno provođenje Programa rada.

Kneza Višeslava bb, 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina

Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Мостар, Босна и Херцеговина

+ 387 36 336 950, + 387 36 336 990

[www.fsa.gov.ba](http://www.fsa.gov.ba), E-mail: [agencija@fsa.gov.ba](mailto:agencija@fsa.gov.ba)

I - AKCIJONI PLAN GUVENIRNE SISTEMSKO PROGRAMA RAVNOSTRANOG SISTEMA SIGURNOSTI HRANE BIH ZA 2020. GODINU

Ocjenci cilj/principi razvoja: Održivi rast

Strateški cilj: Brži i efikasniji razvoj poljoprivrede i ruralnog razvoja

Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja putem uspostavljanja efikasnog sistema sigurnosti hrane, veterinarske kontrole i fitosanitarne oblasti u BiH

Specifični cilj: Unaprijedjenje sistema sigurnosti hrane

Programi projekti i aktivnosti	Nositelj aktivnosti (organizaciona jedinica)	Poznata ili rezultatna struktura (merenje % broj ili opisno)	Jedinicama merenja	Vrijednost 2019 godina	Vrijednost 2020 godina	Troskovi	Krediti	Budžet	Doprinos programu	Ukupno	Dodatak u DOB-u	Programski izvor finansiranja	Planirani kvartal za provođenje	
<b>1.1 Procjena, upravljanje i komunikacija rizika portfeljom iz hrane i hrane za životinje</b>														
1.1.1 Procjena rizika u oblasti sigurnosti hrane	02, 03, 04	Formalna tijela Agencije Savjetodavno vijeće, Naučno vijeće, Naučni odbori	Broj	154	214	596.640	596.640			596.640	0421710	IV		
1.1.1.1 Priprema i provođenje naučnih i stručnih istraživanja i monitoring planova, te izrada mnišenja i preporuka	02, 03,04	Pripremljena naučna i stručna mnišenja i preporuke	Broj	99	149	272.660	272.660			272.660				
1.1.1.2 Prikupljanje i vodenje baza podataka/evidencija	3,04	Ažurirane baze podataka/evidencija	Broj	15	15	181.980	181.980			181.980				
1.1.1.3 Saradnja sa međunarodnim i EU institucijama i organizacijama	3,04	Provodeće aktivnosti na osnovu saradnje sa međunarodnim i EU institucijama i organizacijama	Broj	40	50	142.000	142.000			142.000				
1.1.2 Koordiniranje izrade propisa usaglašenih sa legislativom Evropske unije, kako bi se osigurao izvoz hrane i hrane za životinje, te zaštiti interes potrošača i proizvođača	02,03,04	Pripremljeni propisi	Broj	149	151	650.880	650.880			650.880	0421710	IV		
1.1.2.1 Propisi o hrani	02, 03, 04	Ustavljeni propisi o hrani	Broj	149	151	650.880	650.880			650.880				
1.1.3 Implementacija propisa iz oblasti sigurnosti hrane	02, 03, 04	Pojašnjenje, tumačenje, odgovori i saopštenja za javnost po pritanju primljene propisa	Broj	450	650	560.480	560.480			560.480	0421710	IV		
1.1.3.1 Koordinacija u vezi sa hitnim slučajevima, rješenja za odobravanje za stavljanje na tržište hrane, pojasnjenje, tumačenje i odgovori u vezi implementacije propisa	02, 03,04	Aktivnosti po koordinacijama u vezi sa hitnim slučajevima, rješenja za odobravanje za stavljanje na tržište hrane, pojasnjenje, tumačenje, odgovori i saopštenja za javnost u vezi implementacije propisa	Broj	420	610	515.480	515.480			515.480				
1.1.3.2 Upravljačka i aktivnost podrške	02, 03, 04	Aktivnosti na pripremi: srednjoročnog i godišnjeg plana, godišnjeg izvještaja o radu, realizaciji zaključaka Vijeća ministara, finansijskih izvještaja, koordinacija i dostavljanje Izvještaja o radu radnih ljeta imenovanih od Vijeća ministara, koordinacija i dostavljanje pojedinih izvještaia Vijeću ministara iz pojedinih područja rada	Broj	30	40	45.000	45.000			45.000				

Napomena : 02 SEKTOR ZA PRAVNE I FINANSIJSKE POSLOVE;  
03 SEKTOR ZA NAUCNU SARADNJU, PROCJENU I KOMUNIKACIJU  
RIZIKA; 04 SEKTOR ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA, GMO, HRANU ZA ŽIVOTINJE, CERTIFIKACIJU I OZNAČAVANJE HRANE

III - ZBIRNI PREGLED ZAKONA PLANIRANIH GODIŠNJIH PROGRAMOM RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BiH ZA 2020. GODINU					
Opći cilji/principi razvoja: Održivi rast					
Strateški cilj: Brži i efikasniji razvoj poljoprivrede i ruralnog razvoja					
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja putem uspostavljanja efikasnog sistema sigurnosti hrane, veterinarske kontrole i fitosanitarne oblasti u BiH					
Naziv zakona	Razlozi za donošenje zakona	Usklađivanje sa pravnim naslijedom EU (DA/NE)	Pretходna procjena uticaja propisa (DA)	Sveobuhvatna procjena uticaja propisa (DA/NE)	Planirani kvartal za provođenje
1	2	3	4	5	6
1.1 (naziv programa)					
1.1.1 (naziv projekta)					
1.1.1.1 (naziv zakona)					
1.1.1.2 (naziv zakona)...					
1.1.2 (naziv projekta)...					
1.2 (naziv programa)...					

IV - ZPREDNJI PREGLED PLANIRANIH PODZAKONSKIH AKATA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BIH ZA 2020. GODINU						
Opći cilj/principi razvoja: Održivi rast		Strateški cilj: Brži i efikasniji razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj				
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja putem uspostavljanja efikasnog sistema sigurnosti hrane, veterinarske kontrole i fitosanitarne oblasti u BiH						
Naziv podzakonskog akta	Razlozi za donošenje podzakonskog akta	Usklađivanje sa pravnim nasiljedom EU (DA/NE)	Pretходна procjena uticaja propisa (DA/NE)	Sveobuhvatna procjena uticaja propisa (DA/NE)	Planirani kvartal za provođenje aktivnosti	
1	2	3	4	5	6	
Procjena, upravljanje i komunikacija rizika porijeklom iz hrane i hrane za životinje						
Koordiniranje izrade propisa usaglašenih sa legislativom Evropske unije, kako bi se osigurao izvoz hrane i hrane za životinje, te zaštitili interese potrošača i proizvođača						
UREDBA (EZ) br. 396/2005 EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 23. februara 2005. o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla (sa njenim izmjenama i dopunama (trenutno zadnja izmjena UREDBA KOMISIJE EU 2019/552 od 4. aprila 2019. o izmjeni priloga II. i III. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih nivoa ostataka za azoksistrobin, biciklopiron, klormekvat, ciprodinil, difenokonazol, fenpropimorf, fenpiroksimat, fluopiram, fosetil, izoprotiolan, izopirazam, oksamil, protiokonazol, spinetoram, trifloksistrobin i triflumezopirim u ili na određenim proizvodima).	DA	DA	NE	IV		

**V - ZBIRNI PREGLED MEĐUNARODNIH UGOVORA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BIH ZA 2020.**

Opći cilji/principi razvoja: Održivi rast

Strateški cilj: Brži i efikasniji razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj

Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja putem uspostavljanja efikasnog sistema sigurnosti hrane, veterinarske kontrole i fitosanitarne oblasti u BiH

Naziv međunarodnog ugovora	Razlozi za zaključivanje međunarodnog ugovora	Usklađivanje sa pravnim napisima EU (DA/NE)	Pretходна procjena uticaja propisa (DA/NE)	Sveobuhvatna procjena uticaja propisa (DA/NE)	Planirani kvartal za provođenje aktivnosti
1	2	3	4	5	6
1.1 (naziv programa)					
1.1.1 (naziv projekta)					
1.1.1.1 (naziv međunarodnog ugovora)					
1.1.1.2 (naziv međunarodnog ugovora)...					
1.1.2 (naziv projekta)...					
1.2 (naziv programa)...					

**VI - ZBIRNI PREGLED JAVNIH INVESTICIJA PLANIRANIH GODIŠNJU PROGRAMOM RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BIH ZA 2020. GODINU**

Opći cilj/principi razvoja: Održivi rast

Strateški cilj: Brži i efikasniji razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj

Srednjoročni cilj: Unaprjeđiti sistem zaštite zdravlja ljudi životinja i bilja putem uspostavljanja efikasnog sistema sigurnosti hrane, veterinarske kontrole i fitosanitarne oblasti u BiH

Specifični cilj: Unaprjeđenje sistema sigurnosti hrane

Naziv projekta javnih investicija	Osnovni ciljevi, aktivnosti i komponente projekta	Planirani period realizacije
1	2	3
<b>1.1 Procjena, upravljanje i komunikacija rizika povijekom iz hrane i hrane za životinje</b>	<b>2017 - 2021. godina</b>	
<b>1.1.1 Prehrambene navike stanovništva</b>	<p>Značaj projekta ogleda se u razvoju sistema sigurnosti hrane kroz provođenje osnovnih načela analize rizika s ciljem stvaranja modernog sistema sigurnosti hrane na čemu se zasnova i zaštita zdravlja potrošača u Bosni i Hercegovini. Osnovne informacije na kojima počiva adekvatna procjena rizika o sigurnosti hrane neke zemlje su prehrambene navike njenog stanovništva. Ove informacije daju detaljniju sliku konzumiranja pojedine hrane po starosnim grupama stanovnika za određenu zemlju ili područje. Stoga je ovaj Projekt podržan od strane EFSA-e (European Food Safety Authority) i provodi se u skladu s EU Menu metodologijom, što garantira da su prikupljeni podaci u BiH harmonizirani s podacima i drugih zemalja članica EU i dio su opće evropske baze podataka o prehrambenim navikama stanovnika Evrope. Ovaj projekt pored značaja za BiH (BH MENU DATA) ima i širi značaj kako za regiju (Balkanska baza podataka) tako i za EU (EFSA DATA). Specifični problemi poput uniformnosti prikupljanja i obrade podataka između zemalja koje učestvuju u istraživanju i EFSA-e na ispravnom račun. Primenja jedinstvenu metodologiju (EU Menu metodologija) u ovom projektu na svim nivoima realizacije projekta (anketiranje, unos podataka u softver, kodiranje hrane, izrade receptura, obrada i transfer podataka) će doprinijeti harmonizaciji podataka s podacima EU.</p> <p>Istraživanje obuhvata dve starijane grupe stanovništva: adolescente od 10 do 17 godina i odрасle od 18 do 64 godine starosti. Krajnji korisnici su institucije BiH - Agencija za sigurnost hrane BiH za potrebe procjene rizika na zdravlje ljudi, te entitetske institucije – Zavod za javno zdravstvo RS za potrebe poslova iz svoje nadležnosti vezanih za zdravlje ljudi, kao i akademski zajednici – prehrambeno-tehnološki fakulteti u BiH (6 fakulteta) za potrebe istraživanja i znanstvenog rada na ovom području. Projekti prehrambenih navika stanovništva Bosne i Hercegovine (MENU BiH) obuhvataju četiri uključujući 1.310 građana Bosne i Hercegovine, Federaciju Bosne i Hercegovine sa 840 stanovnika, i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine sa 40 stanovnika. Reprezentativni uzorak za obje podgrupe (za adolescente i odrasle) odražavaće sve specifičnosti prehrambenih navika stanovnika u BiH (muškarci žene 50-50%). Trudnice se neće isključiti iz uzorka istraživanja, a također, će se provesti ad-hoc anketa za trudnice s reprezentativnim uzorcima za cijiane populacijske populacije na nacionalnom nivou; tom prilikom će se testirati najmanje 130 žena. Struktura dizajna i uzorka obuhvatiti će sve relevantne socioekonomskе parametre, antropološke mjerne subjekata i obuhvatiti četiri pilatura vezanih uz način života ispitanika kada je u piljanju potrošnja hrane i telesna aktivnost, kao i učestalošć konzumiranja pojedinih grupa hrane, istraživanje potrošnje hrane provoditi će se na individualnom nivou putem 24-satne metode prisjećanja intervjuiranjem ispitanika (CAPI metodologija). Anketeriranje će se provesti u domaćinstvima ispitanika s procijenjenim vremenjem trajanja anketelje oko 30 minuta. Antropometrijska mjerenja se neće provoditi već će se podaci uzeti od anketirane osobe tokom intervjua. Anketeriranje ispitanika za istraživanje će se provesti u trećoj godini realizacije Projekta (2019.) i provoditi će se kroz sva četiri godišnja doba 7 dana sedmice. Anketa se neće provoditi u vrijeme vjerskih praznika. U prvog godini (2017.) provest će se pilot projekta na uzorku 10% ukupnog broja ispitanika u cilju testiranja upitnika i protokola anketeriranja i unosova podataka u softver. Za informatičku podršku, ažuriranje baze podataka i softvera angažirana je kompanija Delta-Electronic kao poduzeća. Tom prilikom koristit će se softver DLT ASSESS &amp; PLAN (DAP) - platforma za prikupljanje potrošnje hrane, sveobuhvatne procjene unosu hrane i planiranje prehrane.</p> <p>Opći cilj projekta je formiranje baze podataka kao primarnog izvora informacija za potrebe procjene izloženosti različitim hemijskim kontaminantima i nutritivnim kontaminantima u hrani, te rizicima po zdravlje stanovništva, a može poslužiti kao dokaz da je hrana sigurna od hemijskih opasnosti. U ovakvim studijama hrana je predstavljena kao način prehrane prosječne osobe, u zavisnosti od dobre ili sporne grupe, pripremljene na način za individualnu upotrebu ili kao sastojak kompozitne hrane, a za analiziranje specifičnih kontaminanata u njoj.</p> <p>Specifični cilj projekta je nadogradnja platforme za prikupljanje prehrambenih navika stanovnika, sveobuhvatne procjene unosu hrane i planiranje prehrane za cijelu skupinu za Bosnu i Hercegovinu. Tom prilikom će se izraditi i baza receptura nacionalnih jela, za potrebe procjene unosu hrane i izračuna kvalitete prehrane. Istraživanje u sklopu projekta provodit će se u skladu sa stavovima nadležnih organa, u zavisnosti od potreba izrade krijige veličine porcija koja je potrebna za potrebe procjene unosu hrane i</p>	2017. - 2021. godina

VII - IZVEŠTAJ O PROVEDENIM JAVnim KONSULTACIJAMA KOD IZRADE PROGRAMA RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE I HERCEGOVINE ZA 2020. GODINU

U skladu s odredbama Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14), Agencija za sigurnost hrane BiH je provela postupak javnih konsultacija o Prednacrtnom programu rada za 2020. godinu. Prednacrt programa rada je objavljen na službenoj web stranici Agencije za sigurnost hrane BiH ([www.fsa.go.ba](http://www.fsa.go.ba)) u dijelu koji se odnosi na javne konsultacije, isti je prošao e-konsultacije na službenoj stranici Ministarstva pravde BiH, i dostavljen na mišljenje Uredu za zakonodavstvo BiH, Ministarstvu finansija i trezora BiH i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

